

САНГА ОЛОХ

ХАБЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

● № 20 (7093) ● 1991 жыл. Олунуу 12 күн. Олтуорунуу ● Сманата 8 харчы

Оройуон партийнай тэрилтэтин 70 сылыгар аналлаах муньнах

Бу күнүргө оройуоннаады партийнай тэрилтэ оройуонна бастаах партияга тариллибитэ 70 сыла туолуутун бэлэтир. Олунуу 9 күнүгэр бу кэрэ-бөлүө датага аналлаах муньнах буолан ааста. Онно «ССКП кэпкэтигэр 50 сыл» знакаах партия ветераннара, атын да кырдыаах коммунистар, оройуон партийнай антиа кыттымыны ылылар.

Ити датага аналлаах дакыдааты РКП райкомун бастаах секретара М. Н. Сибиряков оҕордо. Дахылаанна оройуоннаады партийнай тэрилтэ историктын бэлэ түгүннэрэ кэпкэтин көрдөрүлүнүлэр. Оройуон олохун билгити уустук кэпкэтир алын сүһүөх партийнай

тэрилтэлэр, коммунистар иннилэрингэр туар соруктар бэлэтиринилэр.

Кэпсэтингэ кыттаа маанайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэргэ маанайгы табаарыстар тыл эттилэр: Н. А. Дьячковский — «Якутское отделение» холбохунтан, Л. А. Дьяков — «Мугудай» совхозтан, Е. Р. Сергеева — Субуруускай аатынан совхозтан, М. И. Бельх — оромунуу-техническэй предприниметтан, Е. И. Литвинцев — Ойуулуунаады 13 №-дээх СПТУ-тан, «ССКП кэпкэтигэр 50 сыл» знакаах Г. К. Пинигин — «Якутгропромстрой» МПМК-тан, Н. Д. Неустроев — Чурапчы орто оскуолатыттан, П. Г. Попов — «Бахсы» совхозтан, А. А.

Сивцев — культурнай - сырдатар учреждениелартан, И. Ф. Слепцов — «Чурапчы» совхозтан, Е. С. Дьячковский — «Мындаарайыттан», М. С. Леонтьева — «Чурапчы» совхозтан, В. Н. Дьячковский — культурнай сырдатар учреждениелартан, оҕутанга райсовет председатели, РКП райкомун бюротун чилинээ Е. А. Борисов уонна райком иккис секретара А. С. Пинигина.

Отут салтан ордук партийнай стажтаах кырдыаах коммунистарга үөрүүлээх быһыыга-майгыга Эбарда суруктар туттарылыннылар.

Түмүгэр муньнах кыттылаахтар оройуон коммунистарыгар, ыччаттарыгар, бары олохтоохторугар Аһаас сурук ылыннылар.

Оройуон коммунистарыгар, ыччаттарыгар, бары олохтоохторугар АҤАБАС СУРУК

Билигин, оройуоннаады партийнай тэрилтэ тариллибитэ 70 сыла туолуутун бэлэтир муньнах кыттылаахтара. Энигини — Чурапчы үлэтин дьонун, сэрин уонна үлэ ветераннарын, оройуон үөрэнэр уонна үлэтин ыччатын, коммунистары уонна комсомолчелары — оройуонмут — общественнай-политическэй олохтор биир кэрэ-бөлүө историческэй датанан истигини эбэрдэллэбит!

1921 сыллаахха олунуу санатыгар Чурапчыга бизас улуус колхозкомнарын уонна дьадагыларын представительдэрин конференцията буолбута. Ону быһыыга Якутскайтаах тахсыыт Саха сирин бастаах большевиктарыттан биридэстэрэ С. В. Васильев Боотуруускай партийнай ячейкатын тэрийбитэ, Чурапчы чулуу уолаатара, Ленин партиятын бойбодой кэпкэтигэр кириэн, Советскай былаанна туртурдар иһин дьаныардаах охсугууга турумуттара.

Оройуон үлэтин дьонно Коммунистическай партия, Советскай государство ыһтар политикаларын халбаата суох ыһыанан уонна ойбон, көнүтү, таа буолууну аралбыт сага олохто, көлөбүннээхтээх суох социалистическай общественны тутар иһин бөлүлэрин харыстамманна үлэбэтигэр, гражданскай сэрингэ. Аһа дойдуну Улуу сариятигэр Ийэ дойдубут тутууга суох көгүл буолуутун иһин турумуттара. Кинилэр айымньылаах үлэлэрин түмүгэр ити сылларга оройуон экономикага, культурата дохсунуук сайыннылар.

Ол эрээри билигин дойдубут олус уустук, хаһаагытааһар да ыарахан балаһыанчаа иһирдэ. Алта сылга чутаһыыр кэмгэ салданан барар уларыта тутуу күүтүлүлэр түмүктэри биэрбэтэ. Дойду экономикай, политическай уонна идеологияй кризис ытарчатыгар улам динитик ыллалар иһэр, бэрээдэк уонна дьисциплины салгыны сатарыйар. Национальнай сыһыаннаһылар уустугурууларыттан Советскай государство биир сомоҕо буолуутугар куттал суоһуур.

Манньын уустук быһыы-майгы үөскээбит кэмгэр советскай норуоту моральнай-политическай биир сомоҕо оҕорор иһин туруулаһар онугар дойдуну социалистическай талан ылбыт суолун сөбүлээбэт күүстэр билигин дойдубут аасыт суолун наар хара кыраасканан көрдөргө, социализм идеятыгар, коммунистическай кэлэр кэсиптэ саарбахтааһын үөскэтигэ, шигилин, омугумсуууну күөртээһингэ тэрээһиннээхтик уонна күүсэ үлэтиллэр. Дойду уустук, ыарахан балаһыанчаа кириитигэр, уолсайына, саба бырадан Коммунистическай партияны буруйдуулар, эстремистскай күүстэр большевиктары, коммунистары эппизинэ тардарга ыһыраллар.

Онон, күндү дойдоттор, Ийэ дойдубут, норуоттун дьылбатын туһугар биирээ сомоҕолоһорбут, республикабытыгар, оройуонмутугар политическай бы-

һыы-майгы сөптөөхтүн сүрүннэрин, социальнай-экономическай сайдыыга бүрүткээбит ыарахаттартан суһаллык тахсар иһин үлэтирибит наада буолла.

Онон сибээстээн билигин ЫҤЫРАБЫТ. Энигини, оройуон бары үлэтин дьонун, ыччаттары:

— кулун тутар 17 күнүгэр Бүтүн Союз урдунан ыһтыллар референдумга билигин Советскай Союзтун биир сомоҕо буолуутун иһин биир киһи курдук куластыгырга;

— аһа көлүөнэ социалистическай талан ылбыт суолунан халбааннаабанна баран иһэргэ, үлэ дьисциплинын бөгөргөтөргө, ыһылаһыны-тобулдууну утары охсугарга, хаһаайыһынааһын системата уларыттар эппизиттээх кэмгэр бытаарылыны, ээл-дээл буолууну таһаарбакка, саамай модьүүстээх уонна таба суоллары тобуларга ойу-санааны холбуурга, уолсай интэриэһинэн салайтарарга;

— хас биридэбит эппизиттар участвакчытыгар, үлэтир эһэстэбитигэр үлэ тэрээһини, культураны тулсарыаһын, онорон таһаарылытын үрдэтэргэ;

— үлэбэ, дьон кыһаларыгар, ээл-дээл сыһыаннаһын, социальнай сирдээх буолууну кэбин, дьон дестинистотын ыһтылаабыт буолуу таһаарылаһытын иһин күүсэ турунуоһун;

— коммунист депутаттар, Советтарга активнаадык, инициативааһын үлэтир, билигин общественныт уйгута-бийаага үкүсүүтүгэр, духовнай өртүнэн эбдигиритигэр номоһуун;

Энигини, профсоюзнай, комсомольскай уонна да атын общественнай тэрилтэлэри:

— дьон, ордун черботон эдэрдэр, кырдыаастар, кыамааттар олохтор, үлэтир үсүлүбүлаларын тулсарыаһыга, баар итэһини-быһаһыны туоратыыга инициативалаах, болгоһотлоох буоларга;

— комсомол кэпкэтэ мөлөөбөккө-ахсаабанка салгыны үүнэригэр, киһи үлэтин өрө көтөдүүтэ үлэтиргэ, оройуон эдэр ыччатын социализм, Ленин идеяларын салгыны сайыннарыыга түмэ тардарга.

Оройуон партийнай тэрилтэлэрин, бары коммунистары:

— олунуу иһинэн бары партийнай тэрилтэлэргэ идеологияй үлэ ветераннарын, маанайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр секретардарын республикаады сүбэ муньнахтарынан кыттылаахтарынан ыһырыларын аһаас партийнай муньнахтарга дьүүллэһин, партийнай-тэрийэр уонна политическай-мааскабай үлэни салгалыны урдук таһымга таһаарар дьаһаллары ыларгытыгар;

— уларыта тутуу сылларыгар антикоммунизм иһиритэ-тахсыыта күүһүрбүтүн иһин туар, социализм идеятын, коммунистическай кэскили коммунистическэй дьаныарлаахтык үлэтиригитигэр.

(Ыһыры муньнах кыттылаахтарынан биир санаанан ылыллына).

ССРС референдумун бэлэмнээһин уонна ыһыты дьаһаллара

Народнай депутаттар оройуоннаады Советтарын президиума «ССРС Союзтарын көлүөнэ хаалларын туһунан боппуруоска ССРС референдумун оройуонна бэлэмнээһин уонна ыһыты тэрээһин-техническэй дьаһалларын туһунан» уураах ылына.

ССРС референдумун ыһытыга уокуруктаады комиссия эбээһинэһэ народнай депутаттар оройуоннаады Советтарын быһбардыгар тариллибит мэддэн үлэтир оройуоннаады комиссияга сүктэрилиннэ.

Оройуон территориятыгар ССРС референдумун «ССРС-на норуот бүтүүнэ кулаастааһын (референдум) туһунан» ССРС Союзтарын Союзун уонна ССРС-ны көлүөнэ хаалларын туһунан боппуруоска ССРС референдумун ыһытыны тэрийэр дьаһаллар туһунан» ССРС Верховнай Советын 1991 жыл тохсунуу 11 күнүгэр уурааһын кытаанахтык тутуһан бэлэмнээһин уонна ыһытыны сельскэй Советтар хааччылаах тустаахтар. Ол иһинтэн кинилэр олунуу 15 күктүгэр дьэри референдуму бэлэмнээһин уонна ыһыты тэрээһин-техническэй дьаһалларын былаанна бигэргэтэллэригэр этилиннэ. Кинилэр, чулаан, кулаастыыр учаастактарга сөптөөх дьэһин-уоту анаан ис тарилан онортуруохтаахтар, кизгэтихтээхтэр, референдумга туруоруллар боппуруоһу суруйтаран ыһаһахтаахтар, туһаһынаах литературалар, информацияларын, кулаастыыр урбан, кэпсэлээрийэ тэриллэринэн хааччылаахтарт.

Сельсоветтар дьоннаах эбээһинэһинэн граждандар уокуруктааһын, кулаастаахчылар испинхэтирин онорон референдум учаастактардаагы комиссияларыгар бэриин, кулаастаахчылар испинхэтирин бэрэбинэ кэлэһиннэрин тэрийингэ комиссияга көмөһүү буолар. Эһи кинилэр учаастактар комиссиялары кытары сөһүһүннэри кулаастыыр күн, күтүн тутар 17 күнүгэр, ыһытылар үлэ сийлиһи былаанна онортуруохтаахтар. Ураты болгомото кулаастыыр учаастактарга кэлэр ыһахтара суох быһбардаахчыларга кулаастылаһыгар наадаах үсүлүбүланы толору үөскэтигэ туһаайылаахтарт. Эргин, олохтооһуу хааччылаах предпринималарын, доруоһуна

харыстааһын уонна култура учреждениелары үлэлэрин тулсарына, кулаастааһын докумуоннарын эрэллээхтик харайыыга аналлаах дьаһаллары ыһынар эһи наада.

Сибээс уеда уонна дьэһинэ - техническэй сыах олунуу 8 күнүгэр дьэри референдуму почта үлэтирэн уонна электиричестовонан хааччылаах былаанна онортуруохтаахтар. Онуоха референдум маһырыаалларын, онно сыһыаннаах корреспондентиялары уочарата суох ыһыны иһинэн аадырыстарыгар тэриин көрүлүөхтэрэ. Оттон оройуоннаады типография референдум уокуруктаады комиссиялары уонна райсовет президиумун саһаапкаларынан референдум докумуоннарын уочарата суох бэһээтиригэ эбээһинэһинэ. Олох-дьаһах өгөтүнэн хааччылаах комбинатын, райнотребсоюз, иһосеть дирекциятын, култура отделын, дьэһ-уот уонна коммунистическай хаһаайыстыба управлениетын салалталара эһи референдуму бэлэмнээһингэ уонна ыһытыга туһааннаах былааннары олунуу 11 күнүгэр дьэри райсовет президиумугар түһэриэхтээхтэр.

Совхозтар, бары хаһаайыстыбаннай предпринималар уонна тэрилтэлэр салайааччыларга үлэ коллективтара референдуму бэлэмнээһингэ уонна ыһытыга активнаадык кыттыларынан, уокуруктардаагы уонна учаастактардаагы комиссияларга, сельсоветтар президиумнарыгар референдуму ыһытыга номолорун, комиссияларга дьэһин-уоту, оборудоһоһыны уонна транспорт средстволарын бириһин хааччылар дьаһаллары былааннаан бигэргэтиэхтээхтэр. Референдумга сыһыаннаах таһаарыны, почтаны тэридин, атын да өгөдөр ороскуоттарын туһааннаах предпринималар сүтүөхтэрэ.

Райсовет президиума референдуму ыһтар учаастактары тэрийтэлээтэ уонна референдуму бэлэмнир уонна ыһтар үлэ календарнай былаанна бигэргэттэ.

Литвага ыһыты түмүктэрэ

ВИЛЬНИОС. (ССТА көрр.). Олунуу 9 күнүгэр кэлэһиннээһинтэн бүтүүн уолсай ыһытык ыһытылына. Онно кулаастыыр быраастаах олохтоохтор 84 бырыһыаннарыттан ордуктара кыһынына. «Эн Литва государство тутууга суох демократическай республика буоларын иһин туһаһын дуо?» дьэһ болоттеннарга суруллубут боппуруоска «да» дьэһ эппизити ыһытыга кыттылаахтар 90-тан таһа бырыһыаннара биэрдилар. Ити боппуруоска ыһытылаахтар 6.5 бырыһыаннара «суох» дьэһ эппизиттээтилар. Республи-

катаагы быһбардыыр комиссия барылааһын түмүктэрэ иһинииттар ССРС Президиуму бу дьыл олунуу 5 күнүгэр дьэһи бийааһын бу ыһытык «юридическай өртүнэ табытаа суоһунан» билгиллибитэ уонна «республикага «ССРС Союзтарын боппуруоһугар ССРС референдумун ыһыты туһунан ССРС Верховнай Советын уурааһын толорууну мэдэйдиргэ холоннуу» быһытынан сыһаалаһыта. Ол эрээри республика салалаахчылар ССРС Президиуму бийааһын «Литва территориятыгар дьэһи суоһунан» биллэрииттэ.

дөн субуутуньжук бораадэ-
нэн албадын кимелоспутэ.
Ону тига фельдшерной-ану-
шерной нуун дымтын кон-
доба бутарилана, 100 сүүлэ
туур сага хотонун тутуута
саралана, ным хартирал-
лах оморор началыг ол-
кула дымхара тутууон
таат. Ыйаа бу уаастаы
сайсанырыга 140 тмй, сол-
коруллина, Бистин тутуу
материалларыгар, тутуу

ЭСТИБЭТ-БЫСТЫБАТ
ДЬЫЛҢАЛААХТАР

[illegible][illegible]

Оуделение совхозна ати
гонна үүтү оирон таһа-
тмента бир быһаарар орулу
млар. Ол мурдун, 120-чэ ма-
лар ыһахтаах, 150 субаниах,
100-чэ мурданах. Күөл
маастам үтүөрүгэ аһан
оскулаһуф баһынаһаах.

Баба санаа туолуо дуо?

Барад Энхельс аялсан
 колхоз олохуна сэлдмэгтэ.
 Бу сэтгэ нмлаастаах оску-
 лалаах, фельдшерский-му-
 нический нуунаах, бортгоо-
 тугара дымлоох, кулуун-
 таах, колхозтаахтар озор-
 борт элбэх дымлоох, уу-
 галлар, атын да үлэнтгэр
 озорор уонсайдарлаах Бул-
 гуннаахтаах уонна Бэрэ дигн
 кыра кыргыттыг тыа быһыһыар
 цини бөһүөлөктөөх колхоз
 нинэи ота, Уруукута элбэх
 нини, ого аймах тогуруубут
 дойдута, Булгуннаахтаах ос-
 кулатын бүтэрбэтгэртэр
 уугустара билэгин Улахан
 Күөлгэ, Уһун Күөлгэ, Бэрэ-
 да бөһөтүгэр норуот хайа-
 нмстыбатын араас салаа-
 рыгар үлэли-хамсыы эм-
 дэаллар, Сорохтор куоратта,
 республика араас оройуони-
 наар салайар үлэлэргэ тү-
 бүтүрөөллөр, Кинигэ, тобо
 дараагы ыраат сырытталлар,
 дьоллоох ого савастаах ас-
 пыт Булгуннаахтаахтарыгар,
 Бэрэдүгэр охсулун аһал-
 лар, билэр дьоннурун көрсөн-
 нор урууктарыны-хайукула-
 рын ырытыһаллар, бөһүөлөх
 нинини сайдар көсөлини тү-
 сүн көсөтөөллөр, араалы
 ахтыһаллар.

Бодогсүтүү шар содуу-
ра Бэрэ унаагын хонь
тумнубатаа Үгүс динь-
тот Ууун Күөлэг көбөрүлхүтээ,
Вулгуннахтаах бейүлээ
олох эстибтэ, билсиги динь-
лэр турбт онуудара буеру-
нан томгойон сэтэр. Тангара
дэлэгийн Вараа көбөрөн хял-
дараа. Салхуураа хоньтот онго-

Ассамблея сыйга Бодого
туурт квартиралар озорор
даме улукс кинрифта, туор
мал даме тутубута. Нейыл
манна 140 тнл салк нуру-
лунга. Онон 25 миксталах
оро садым, кини квартиро-
лаар озорор динни тутар-
га быланчымылар. Казар
сылтан квартиралар нотом-
найы тутан бары промис-
слоннай объектар, уосай-
дары, чанайай маллар
динилэрин толбуу сыктар
системалар индларо бада

Барысдан түбәннәз ынтал-
лар. Ити калың сорок маара-
хаттан үзгәрткән сөн.

Дэону олохсугууга үзэбэлчэ хэргэлээр. Ол курдун, Бэрэгэ атын сүрдэртэн хас да мал нөхөн нэлэ. Кн-кэлэртэ бинр-бүрхмэлээр харчмалн буюу бүрхмэлээр сүрдүнү үзэгдэлээр сүлдэнэ атыгдмалээр днэ-үт тутталлэртар бэр-артууны нөөлөлөөлэр Чүгтэвэрэ сүүлэртэ кү-дүн олохсуга оло салын тү

TO TELEPHONE BOOK

Василий Приходькинч Молдосон салайхатмылаах сэлгымттар ариолара ааспыт сэлга кулун ичинни 74 барыһынга тирикти. Ыһылгы сорунтара аһа итинни. Сэлгыга аһаан 18 тонна оттооттор Онон билгити убаһалары уокон ырыгашабыт улахан сэлгылар, барыта 90-ча тобон, аһылдык килларбиттер. Клар бурдуқтаахтарыш энэ ситэзлэр. Баһалара бөһүлэктэн чугас буолан сэлгылары үлэ ветерани Михаил Трофимов аһатар, күнө-дыла сүтүрн аһылдыкка бую-боддотер. Бу күнүргө сэлгымттар аһымдарын төрүү характарыш даһыттан араардыкка нөһүргө аһылаллар, ырыт өргүлэрин аһылдыкка киллараллар, сүрүү болонтолорун ууллах билэргэ уураллар. Ыһыл улахан сэлгыны уокон саһа төрүбү сүтүгэ суох иһтэн биригээдэгэ өссө алдах барсы киллэрер сорунтаахтар. Ол иһа аһылдык иһирин сөнөт аһыт өргүлэрин аһылдык килалдык-аһылдык ырыттыннык турунтаахтары киллараллар.

[illegible][illegible]

Улахан Күөл бөһүөлэҕин тупсаран тутуута быйыл 140 тыһ. солк. көрүлүбүт. Ааспыт сылга миннэ түөрт квартираларга одорор дьиэни үлэсэ мунууһуоттара, эргэ дьиэни сирсүтэн, уларыта тутан кулууптамыннар, иккис утууталарга начальнай оскуола, ого саа ууламчыллар, босо иһин квартираларга одорор дьиэ тутуута саадаммэти, начальнай оскуола дьиэни тутуута саадаммэти, бөһүөлэҕэ мунууһуоттара дьиэ тутууларга аһыан килэр. Балыҕын атын кирдиртэн дьиэ аһыан аһысхуу бөһүөлэҕэ туар. Ол иһин социальный уонна производственный объектар тутуу иһигин иһыналларга бөлөһүмүт.

[illegible]

С. АЛЕКСЕЕВ

(Nahkur amant, kopp.)

Аренднай биригээдэ
сабалааһыннара

[illegible]

Алсыз сымга биринчиси 331275 солг. бородуусуна-
ым огорон таһарыт. Ону-
н 222563 солг. оросотур-
буттар. Оном ирлас барыс-
тара 108712 солг. гына-
кыт. Оз илгэр 778.4 цент-
нер ыма, 227.4 центер
сымга ына туттарымтар,
густер оногоутта 3174
бурдуу үүнөрнотта
16600 илгэр системалары
нонактаалымтан 500 солг.
иллорымилгэр. Итинн сар-

гэ мэтчирээнг ууна ходоуны бүтэйдээхнийгээ элбэг үлэни ылангштар, баангштарыг хуруулаагийн эмнэ барьт. Салгыг баазгын тарангштар, сүебү түрэр хотонгорш сөрөгшэн өгөрүүт, өрөмүсхөдөнгөтэ элбэгшэн саргалгштар. Нтү үлбэгштар анхикай кытгымаарын түмүгэр ситилдлбөгт. Билгит түтү өгөрбүттарын анхсар, байбэрин байдалаа пьанкар буоланшар дэи хамын дарааи үлэтин түрү түрбэттар. Наада буолаларна бары күүстэрин хуу-боон тута, чыгысто өтсөн кэ-бэртэ айбагаллар. Хал-буу, мезиниктордиг, салгы-ыттар сүебүкү көрөмү-лүр мьангаларын түмү хамынтар. Күхүүл, өрө-сиди, өсүүлэ дэлэтин өрө-мүөннэре биригэдэ бары үлбэгштарын кытгынта, ко-молоро суох мьсгалгштар.

Байлыгыттан саралаан
60-ча манар ымактанарга бы-
лаарымныктар. Ошон үтү
мамытан эмне үбү иллэр-
нирга суётнаалар. Ит
курдун сым ахым малым
хисаанын юм, чутастары
сызларга 120-ча ымактанар
белазалтар. Аны итлери
бузатан төрүчү ымын бы-
ригээрде барыстан атыны
бюргөтө чакым. Билсин ка-
пын-үбү үс малымныкт
үлэлэр. Оттон 173 бороос
куну. Акулина Макарова,
Михаил уюна Владимир
Трофимонтер. Владимир
Эверстов сүтүг суук кунда
үктинерар соруктаалар.
Аны 170 субан сүтүмү
атын үлэлиттер кералыр-
ыкталар. Акулина Гаврилычи-
на Макарова салпынчы-
лаах эмне бороосчуларга от
алдымы кытта илбонор-
цунан тодуу халынын омон-
рон сиктер. Ошон ычнат су-
бу была түбүтт, дүдөйи

Индекс газеты 52967. Объем—1 усл. печ. лист. Тираж—4130.